

Környezettudatosság az alapidokumentumokban

Iskolánk Pedagógiai Programjában külön fejezet foglalkozik a környezettudatossággal (1.4.3 pontok, 25-31.oldal)

A környezettudatosság az embereknek a bioszféra állapotával, az emberi populáció környezetével kapcsolatos tájékozottságát, érzékenységét, felelősségvállalását jelenti. Elviekben a legtöbb ember elkötelezi magát a környezetvédelem ügye mellett, de tetteik nem mindig tekinthetők környezettudatosnak. Az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottságnak - más néven Brundtland-bizottság - 1987- ben közzétett „Közös jövőnk” című jelentése bevezette a fenntartható fejlődés fogalmát, mely szerint akkor fenntartható a fejlődés, ha a jelen szükségleteit úgy elégítjük ki, hogy nem veszélyeztetjük a jövő generációk szükségleteinek kielégítését. Ennek kiemelt fontosságát a **Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény is hangsúlyozza (1 § 2.)**. „A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.”

Földünk folyamatos elhasználódása, a belátható időn belüli időjárási és környezeti változások, a környezetszennyezés növekedése egyre sürgetőbbé teszik a diákok kiemelt környezeti nevelését, Földünk állagának megóvását célzó intézkedéseket, a fenntarthatóság és a klímatudatosság fontosságának hangsúlyozását. Ezért fontos, hogy a környezettudatos magatartást készségszintre emeljük nyolc év alatt.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezetüket tudatosan védő, felelősséget vállaló állampolgárrá váljanak tanítványaink, akik békében és harmóniában élnek a természettel, tudatosan tesznek erőfeszítéseket annak jobbításért. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani: - a környezettudatos, a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást és életvitelt, a „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!” elv szem előtt tartását; az áltudományos nézetek elutasítását; az egészséges életmód iránti igényt, az erőforrások felelős, céltudatos, ésszerű, takarékos felhasználását. Az iskola minden dolgozójának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában a tanulmányi kirándulásoknak, a természetvédelemhez kapcsolódó világnapok megünneplésének, a vetélkedőknek, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak. A diákok és a tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében. A környezeti nevelési munkában fontos a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése, hogy a szülők megerősítsék gyermekeikben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtésére irányul. Ennek igénye az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntartható fejlődés ideológiai és tartalmi kialakítását az általános iskolai nevelés - oktatás során meg kell valósítanunk. A gyerekek számára olyan oktatást kell biztosítanunk, melyben nagy hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását. A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási stratégiákat tudunk közvetíteni. Kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy diákjaink szemléletét megfelelően alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk és megszilárdítsuk. Munkánk az iskolai élet összes területére kiterjed, mert tudjuk, hogy szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolai és iskolán kívüli programban törekszünk arra, hogy tanulóink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet és az embert., találjanak magyarázatot rájuk.

Konkrét célok:

Rövid távú céljaink tervezésénél figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú tervek megvalósításához milyen lépések vezetnek. Az egyes tanévekre vonatkozó feladatokat az éves munkatervekben határozzuk meg. Új tervek:

- a tantestület minden tagjának megnyerése a környezetvédelmi munkához;
- új, a környezeti neveléshez kapcsolódó foglalkozások szervezése, kapcsolódás központilag meghirdetett programokhoz (pl. klímatudatosság, tereprendezés);

- a szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése (a papír- és elemgyűjtés mellett kupak-, ruhagyűjtés);
- kapcsolatok kialakítása a környezetvédelemmel foglalkozó szervezetekkel;
- a gyerekek rendszeres bevonása az iskola külső és belső környezetének ápolásába, felelősségérzet kialakítása, és erősítése bennük a közvetlen környezetük rendben tartása érdekében;
- a felújítási szükségletek jelzése a fenntartó felé, különös tekintettel a takarékosagra (pl. ablakcsere, víztakarékos berendezések beszerelése, szigetelés), valamint pályázati és saját források kihasználása (szülők, iskolai dolgozók, pl. karbantartók). Hagyományok ápolása: - a kerület nevezetességeinek feltérképezése;
- szelektív hulladékgyűjtés;
- környezetvédelmi programok szervezése;

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre;
- a gyerekek természettudományos tapasztalatainak megbeszélése;
- iskolán kívüli foglalkozások szervezése (múzeum-, ököcentrum-, nemzeti parkok-, természetvédelmi területek látogatása);
- környezet- és természetvédelmi versenyeken való részvétel;
- multimédiás módszerek alkalmazása;
- számítógép, használata tanórákon: pl. táblázat, grafikon készítése az elemzésekhez; - Internet használata szakórákon: pl. környezetvédelmi problémák feldolgozása; - gyűjtőmunkák, házi dolgozatok a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatban; - a gyűjtött anyagokból kiállítás rendezése;
- kiselőadások, prezentációk készítése, ezek publikálása az iskolai képűjságon és a honlapon

Céljaink megvalósításához az alábbi erőforrások állnak rendelkezésünkre:

- virágos, csöndes lakótelepi környezet, EU-komfort játszóterek;
- világos, emeletes, de folyamatosan karbantartásra szoruló iskolaépület;
- Madárbarát-kert;

- szelektív hulladékgyűjtők az iskolában és környékén;
- elemgyűjtő konténer;
- iskolai büfé, ivókutak, víztakarékos berendezések;
- szaktantermek, szülői és alapítványi segítséggel felújított tantermek, tornatermek, szertárak;
- korszerű könyvtár és informatikaterem; (megfigyelés, kipróbálás);
- művelődési intézmények (múzeumok, kiállítóhelyek, könyvtár stb.) a környéken;
- közeli erdő, Duna-part, botanikus kertek, állatkert, vadaspark.

A tervek megvalósítása:

A célkitűzés megvalósítása során több lehetőségünk van. Optimális időpontok a „Fenntarthatósági Témahét” és a tanulmányi kirándulások, de iskolanapokon és tantárgyi keretek között is sokat tehetünk. - A gyerekek indulnak olyan versenyeken, ahol a környezet- és természetvédelem a téma. A felkészülés során elmélyítik elméleti és gyakorlati tudásukat, (pl. tanulmányi, közlekedési, katasztrófavédelmi, egészségügyi, elsősegélynyújtó, science versenyek). Ezek szervezésében és lebonyolításában is részt veszünk. Témnapokat rendezünk jeles alkalmakra: pl. Föld Napja, Madarak Fák Napja, Vízz Világnapja. Bekapcsolódunk a fenntarthatósági témahétbe, és mi is szervezünk programokat

Hagyományteremtő innováció – Kőrösi Science Contest

A verseny eredeti ötlete nem tőlem származik, először mint a tárgyat tanító szaktanár kaptam a jelentkezési lehetőséget 2014-ben az akkori iskolámban.

A versenykiírás szerint egy iskolából maximum 2 csapat indulhat, a csapat két ötödikes és két hatodikos, magyar anyanyelvű tanulóból állhat. Mindig van egy előzetes feladat, aminek elvégzése a részvétel előfeltétele, és témája a verseny aktuális témájához igazodik. A verseny addigra már 2 éve szerveződött, minden évben másik részt vevő, illetve a győztes által, aki egy évre megkapta a vándorkupát és vele a következő verseny szervezési jogát.

2015-ben kerültem a Kőrösibe, ahová hoztam magammal e verseny rendszerét, már akkor vittem 2 csapatot Székesfehérvárra. Az a furcsa helyzet állt elő, hogy a győztes csapat nem tudta vállalni a következő évi szervezést, ezért felkértek engem, hogy legyünk mi a

következők. Elvállaltam. 2017-re megszerveztük az első Kőrösi Science Contest-et. 12 csapat részvételével remek hangulatban telt a verseny. Oly annyira, hogy a jelenlévő, csapataikat kísérő kollégák az eredményhirdetés végére megbeszélték, hogy szeretnék, ha mindig mi szerveznénk. Rövid konzultáció után elvállaltuk a vezetőség támogatásával.

A szervezéshez átvettem a címzettek listáját az addigi szervezőktől és kibővíttem a Kétnyelvű Iskoláért Egyesület (KIE) adatbázisában szereplő további címzettekkel. Minden évben március elsején kiküldöm az aktuális meghívót az aktuális témával a fenti kritériumokkal a jelentkezőkre nézve, március végi jelentkezési határidővel.

Összegzés

Büszke vagyok rá, hogy minden nehézség ellenére évente sikerrel rendezzük meg ezt a versenyt, teret biztosítva **a kapcsolattartásnak és együttműködésnek** és örülök, hogy idővel összeforr a nevünk a köztudatban ezzel a jó hangulatú, népszerű versennyel, mert ez nagyban hozzájárul a **természettudományok iránti pozitív attitűd** kialakításához, és motiválóan hat mindenkire, aki bekapcsolódik. A pandémia minden téren nyomot hagy életünkben, ennek kapcsán 2020-ban elmaradt a verseny a tervezett tavaszi időpont és a bizonytalanságok miatt, ám idén, tanulva a tavalyi évből, innovatív módon, eleve online eseményként kerül megrendezésre.